SERWIS
LEKARZA WETERYNARII

Wirusowe choroby zakaźne układu oddechowego

FabrykaWiedzy

PROFESJONALNE WSPARCIE
W CODZIENNEJ PRACY

ODKRYJ WIĘCEJ PUBLIKACJI I SKORZYSTAJ Z RABATÓW

Zeskanuj kod lub wejdź na stronę
https://ln.wip.pl/fabrykawiedzy

Wirusowe choroby zakaźne układu oddechowego
Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Autor: Michał Tchórzewski
Redakcja: Marek Kalman
Korekta: Zespół
Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski
Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska
Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska
Zdjęcie na okładce: Freepick
Skład i łamanie: Agnieszka Makowska

Wydanie I
Stan prawny: marzec 2026 r.
ISBN: 978-83-8409-717-5
Kod produktu: 1QS27

Wydawca:
Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10
www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 1 marca 2026 r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiejkolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Wirusowe choroby zakaźne układu oddechowego 5

Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy (IBR\IPV) 6

Zakażenie syncytialnym wirusem oddechowym bydła 7

Parainfluenza bydła 8

Zakażenie na tle rhinovirusa, reowirusa, adenovirusa i enterovirusa. 9

Wirusowe choroby zakaźne układu oddechowego

Z chorobami układu oddechowego mamy dość często do czynienia na przełomie pór roku, kiedy zmienia się mikroklimat pomieszczeń, w których przetrzymujemy zwierzęta. Do większości zakażeń dochodzi w wyniku zaniedbania procesu bioasekuracji stada i profilaktyki. Do czynników, które mają wpływ na wystąpienie choroby, a nieleżących po stronie odporności zwierząt lub całego stada zaliczamy wszystkie czynności zwiększające stres wśród zwierząt, takie jak zbyt silne zagęszczenie zwierząt, transport, złe warunki utrzymania.

Lekarz weterynarii po przeanalizowaniu historii chorób na fermie zdecyduje, jakie badania z profilu chorób oddechowych należy wykonać, a następnie dobierze odpowiedni system profilaktyki. Bez badań laboratoryjnych dobranie odpowiedniego programu szczepień może okazać się niewystarczające.

U młodych cieląt fizjologiczna liczba oddechów szacuje się na do 50 na minutę u zwierząt do 2. tygodnia życia i zmniejsza się wraz z wiekiem, żeby w wieku **do 6 miesięcy wynosić do 30 oddechów na minutę**.

Przy omawianiu wszystkich kwestii odporności młodych i dorosłych organizmów bydła zawsze należy wspomnieć o bezwzględnym znaczeniu siary. Ważne jest jej **wczesne podanie**, tj. w pierwszej dobie życia cielęcia i **prawidłowe** pod względem ilości i jakość (czyli około 4 litrów na cielę ważące około 40 kg w 3 dawkach przez pierwsze 12 godzin swojego życia).

Choroby wirusowe to:

1. zakaźne zapalenie nosa i tchawicy (IBR/IPV),
2. zakażenie syncytialnym wirusem oddechowym bydła,
3. parainfluenza bydła,
4. zakażenie na tle rhinovirusa, reowirusa, adenovirusa i enterovirusa.

Zakaźne zapalenie nosa i tchawicy (IBR\IPV)

Wirus odpowiedzialny za **IBR\IPV** należy do rodziny Herpesviridae i jest rozpowszechniony na cały świecie. IBR jest formą dotykającą błon śluzowych nosa i tchawicy, a IPV dotyczy sromu i pochwy u samic lub prącia i napletka u samców. Występują 2 podtypy wirusa oznaczane symbolami: **BHV-1, BHV-2a, BHV-2b**. Największą zjadliwością charakteryzuje się podtyp BHV-1. Wirus jest bardzo wrażliwy na większość środków dezynfekcyjnych.

Uwaga
W Polsce u około 20% bydła stwierdza się obecność przeciwciał swoistych dla podtypu BHV-1. Badania na wschodzie kraju wykazały stałe utrzymywanie się tego wirusa w populacji cieląt. Najwyższym stopniem zakażenia cechują się kraje: Belgia, Holandia i Niemcy.

Wirus może się szerzyć wieloma kanałami: **przez zakażoną paszę i sprzęt, drogą oddechową pomiędzy zwierzętami lub poprzez naturalne krycie\inseminację**. Przenoszenie wirusa może następować:

- u siewców wirusa: zwierzęta zakażone, ale niewykazujące objawów,
- u zwierząt zakażanych latentnie (trwale), u których do zakażenia dochodzi w wyniku stresu\zmniejszenia odporności,
- u cieląt zakażonych tuż po porodzie bez odporności siarowej.

Wirus występuje w dużej ilości w aerozolu dróg oddechowych i wydzielinie z oczu zakażonego bydła. Wspomniane zakażenia latentne BHV polegają na umiejscowieniu się wirusa w tkance nerwowej i tkance układu odpornościowego. Problemem tego typu zakażenia jest często brak wykrywalności w testach.

Do zakażenia dochodzi poprzez śluzówkę dróg oddechowych i rodnych. Objawy kliniczne są spowodowane przez uszkodzenie nabłonka przez wirus i obejmują:

- zapalenie nosa, krtani i tchawicy, obrzęk spojówek i rogówki, przebiegające z gorączką i wypływem surowiczego płynu,